

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl.,

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 1 August st. v.

(I.M.) Ce e mai ușor decât a căde omul jertfă? Ce e mai ușor decât a te vedea dintr'odată părăsit de amici și cunoscuți care ieri îți rideau în față și în care cu deplină încredere priviai pe cei mai de omenie oameni? După șașa Românilui, chiar și fără vină se osândește omul. Ca jertfă, ca osîndiți cad cu deosebire oamenii noștri din generațiunea mai tină.

Înfăcșurați, cum sînt mulți dintre tinerii noștri, își exprimă fără deșinici o rezervă ideile ce le au față cu actuala stare de lucruri și, în durerea ce au față cu neamul lor, cugetă că ceea-ce vorbesc, ceea-ce și simțesc ei este o viuă expresiune a tuturor acelor cu care dilnic comunică în societate mai largă sau mai restrînsă. Ei nimic nu lasă necritisat. Și o fac aceasta pentru-că au sufletul nepătat și mâinile curate. Tinerii noștri însă uită în entusiasmul lor, că mulți dintre cei încercați cu păcate ori-și-ce pot dori, numai controla adevărului nu. Adevărul și lumina sînt pentru păcătoșii noștri politici, — deoare-ce despre ei este vorba, — două întrebări, pe care dinșii în taina inimii lor mereu 'și-le pun și mereu le resoală. De sine se îndelege, că răspunsul ce tot ei 'și-l dau nu este pentru dinșii decât negativ și sdrobitor. Fiind faptele lor rele, se și tem, ca nu cumva pe o cale sau alta să vină la cunoștința oamenilor.

Astăzi însă, după-ce este un lucru netăgăduit, că mincinoșii noștri politici — prelîngă toată rafineria lor — se descoper pe încetul în toate acțiunile lor, avem și datorința să-i stringem în lațul, în care ei singuri 'și-au băgat capul. Și precăt de îngâmfați erau odinioară, pe atîta să-i umilim, precăt de poruncitori erau, pe atîta să-i desconsiderăm, și precăt erau de înclinați spre a cerca întineriul, pe atîta să-i aducem de cu tărie la lumină și cunoștința oamenilor. Numai pe această cale putem scăpa pe cei corupți dela corupțiune, ear' pe cei curați în sentimente îi putem feri de demoralizare. Pe această cale, celor corupți le punem stavilă, ear' celor curați în sentimente și destoinici la luptă se le dăcem: Mergeți cu onoare înainte!!

După-ce astăzi dispunem de cele mai autentice dovezi ale așa numitei corupțiuni a intriganților noștri politici, vom ca așa *per tangentem* să-și cetească intriganții noștri acțiunile lor, convingându-se despre șașa Scripturii, că nimic nu este asuprit ce se nu se descopere!

Acțiunile intriganților noștri politici se fac pe două căi și totodată în două direcțiuni. Pe cale politică și pe cale privată în legătură cu persoane singurate și adese-ori cu unele dintre cele mai sincere și mai onorabile. Când am spus atîta, este pentru omul bine vedător descoperit totul. Nici nu ar mai fi de lipsă ca să arătăm modul, cum se poate țese și una și alta dintre intrigi.

Vom însă să facem un bun serviciu tinerilor noștri, care prin entusiasmul lor au devenit ca din senin și fără-ca să scie paralisati în acțiunile, ba adese-ori sdrobiți în cariera lor. Și sînt foarte mulți acești tineri. Chiar dinșii reclamă ajutorul nostru. Pentru aceea vom și vorbi după-cum așteaptă dinșii dela noi.

Pe cale politică intriganții noștri lucră în formă de agenți ai guvernului, mână în mână cu oamenii guvernului. Dinșii observă toate. Din un loc denunță cele mai nevinovate cuvinte ce le aud din gura celui mai moderat om; din alt loc denunță chiar hotărîrile ce se aduc față cu vre-o cauză privată sau publică românească. Pe această cale se fac apoi relațiuni până sus la ministru. Va veni timpul, când vom pute descoperi cazul cu intentarea procesului de presă ce a avut „Tribuna“ în anul trecut, și vom vedea atunci, cum s'a osândit amicul nostru domnul Ioan Slavici. Lumea românească trebuie să scie, că în legătură cu acest proces stă și osândirea ilustrului general Traian Doda, precum și procesul politic al dlui Dr. Vasile Lucaiciu.

Un agent provocator, dar' tot în acel timp mare naționalist, este cheia care a mișcat aceste procese.

Împregiurările politice, numai aceste, ne impun astăzi tăcere. Nu ne ferim de procese, dar' trebuie să o spunem, că un mare proces politic s'ar ivi în societatea românească, în care am vedea angajați foarte mulți oameni. Astăzi este mai bună tăcerea, vorbesc scrisorile, dar' tot în acest timp vorbesc martorii.

Aceste numai ca ilustrare. Intriganții noștri ademenesc pe tinerii noștri, în care ved numai cât de puțină iscusință. Și o fac aceasta câștigându-le un post, dar' tot în acest timp legându-i

de pâinea lor și de interesele ce urmăresc binefăcătorii lor. Umilitul serv trebuie să fie servil și recunoscător. Dacă nu este așa, toată lumea îl numește „om fără căpătîu“ și mișel netrebnic.

Dacă tinerul rămâne străin de ofertul ce-i face aparentul sau binefăcător, urmează persecuțiunea. Și dacă trăsece — cum amarul poate — este neliniștit chiar și în pâinea care o mănâncă scaldându-o în lacrimi. Ademenirile se tot continuă și promisiunile 'i-se tot fac. Când am enumerat toate cazurile concrete, despre care avem cunoștință, am vedea cum advocați tineri, profesori, preoți și doctori de medicină, toți din generațiunea tină, sînt sau reduși în activitatea lor, sau încă astăzi stau ca Hercule între două căi. Așa cad oamenii jertfă politice.

Dar' mai este o altă cale, pe care se seduc tinerii noștri.

Intriga se face și prin așa numiții „naționaliști“. Aceștia sînt uneltele intriganților de prima categorie. Aceștia fac larmă cu naționalismul. Oamenii tineri îi ascultă cu bucurie, dar' tot în acel timp opiniunile lor sînt bine ascultate și comunicate cu șeful, care așteaptă relații amănunțite despre ceea-ce cugetă și vorbește tineretul.

Să nu se cugete, că poate să li-se întempe ceva acestor „naționaliști guralivi“. Dacă noi am vorbi numai pe jumătate așa după-cum lor li-se permite să vorbească, n'ar fi destule temnițe în Ungaria....! Pentru noi însă este o mângăiere și o deplină satisfacție, că putem să cunoaștem pe atari oameni, și totodată o bucurie, că ne și scim feri de mregea naționalismului lor.

Descoperind aceste două căi, pe care proced intriganții noștri, ne stau deschise și roadele celor două direcțiuni ce renasc din procedura mișcilor plină de intrigi. Deoparte vedem servilismul cel mai mârșav, de altă parte bărbăția cea mai rezolută. Deoparte vedem cum oamenii nepricepuți unindu-se cei fără de lege, se simțesc dintr'odată legați de vederile șefilor lor, și în momentul acela, în care inima șefilor se răcește față cu clienții lor, aceștia pe nesimțite se ved delăturați de acolo, de unde erau aduși cu multe lîngșuri.

Noi însă dobîndim. Toți cei nemulțumiți se deșteaptă, dar' deșteptându-se, și urgisesc cu multă răsunare pe cei cu sufletul îngreunat. Pe această cale se formează în mijlocul societății noastre un partid cu vederi sănătoase, un partid, care demască dilnic procedura intriganților.

Tinerii noștri au datorința să învețe deoparte din pățania celor se-

duși, de altă parte din procedura seducătorilor. Ferească-se tinerimea de angajamente și mai cu seamă nu creadă promisiunilor. Mulți oameni s'au angajat, creșdend promisiunilor intriganților, și plîngend s'au căit și se căesc de pasul ce au făcut.

Ce avem să facem?

În oamenii suspecti și preste tot în oamenii recunoscuți ca amăgitori de suflete să nu ne mai punem încrederea. Mai bine să trăim în miserie, dar' cu onoare, decât în îmbuibare și de ocară oamenilor.

Finim, dîcend celor-ce ne înțeleg: „La un car de oale, este destul o măciucă“.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 1 August st. v.

Visita Maestății Sale la Berlin.

Diarele germane continuă a vorbi în cuvintele cele mai călduroase despre visita Monarhului nostru în capitala Germaniei. Astfel „Național-Ztg“ accentuează meritele Maestății Sale la încheierea triplei alianțe. Dîce că Împăratul-Rege a rezolvat misiunea Sa în această privință, cea mai grea între toate, spre binele popoarelor Sale și al lumii întregi. Poporul german și burgezimea capitalei germane cu cordialitate și reverență îi dîce: „Bine ai venit!“ Articolul respectiv încheie: „Fie ca dîile pe-trecute aici să procure Monarhului imperiului amic și în mare parte și după sânge înrudit impresiuni amicale, la care să se gîndească și mai târziu, și fie ca ele să servească păcii și moralității lumii!“

Un comunicat din isvor competent dela Berlin al lui „Extrapost“ dîce, că presupunerile, că cu privilegiu întrevederii monarhilor alianța austro-ungară—germană ar căpăta o completare și lărgire politică, este cu deservire nefondată. De altă parte se vorbește, că cu acest privilegiu se vor regula în principiu anumite eventualități militare tehnice, care ar rezulta din alianță pentru cas de evenimente serioase.

Afacerea cretensă.

După o telegramă a lui „Pester Lloyd“, în cercurile competente din Berlin se confirmă scirea, că puterile, care formează tripla alianță și la care s'a alăturat de astădată și Anglia, au răspuns în mod identic și refușător la propunerile notei grecești dela 6 l. c. Numai cu privire la forma și stilizarea lor nu sînt identice răspunsurile. Despre răspunsul guvernului rus și al celui

francez la nota grecească nu se scie încă nimic pozitiv, dar' există multe indicii, că și cabinetele din Petersburg și Paris s'au reținut a încurajia guvernul grecesc să intervină. „Journal de St. Pétersbourg“ dîce, că puterile sînt datoare a insista prelîngă Poartă, ca organele acesteia să evite ori-ce ar pute irita poporațiunea creștină din Creta și astfel ar pute înăspri situațiunea. Această enunțațiune, inspirată de guvernul rus, tradează înclinarea spre o politică de intervențiune, care însă se va lovi de rezistența hotărîită a puterilor din tripla alianță spriginite de Anglia. Nisuința acestora este a nu permite ca cesțiunea să iese din cadrul unei afaceri interne a Turciei.

Germania și Anglia.

„Norddeutsche Allgem. Zeitung“, vorbind despre reîntorcerea împăratului Wilhelm din Anglia, accentuează, că această vizită a împăratului german s'a ridicat preste caracterul unei întâlniri familiare. Între aclamările amicale, cu care împăratul a fost primit pe litoralul britanic, legătura înțelegerii frățești, care există între cele două puteri înrudite, a fost întărită din nou. Sentimentul solidarității, care leagă aceste două popoare pe atâtea terene, a primit o nouă expresiune. Prin întărirea relațiunilor cu Anglia, împăratul a creat nouă garanții pentru susținerea păcii popoarelor, și acestegaranții le-a dat lumii întregi.

„Pesti Napló“ despre Archiducele Albrecht.

Diarul de frunte al opoziției moderate publică în Nrul seu dela 9 al curenteii un articol despre călătoria Archiducelui Albrecht prin Ungaria și Transilvania. În acest articol vorbește despre chipul respectuos, în care Archiducele a fost primit pretutindenea, despre afabilitatea cu care Alțeta Sa a primit și s'a întreținut în limba maghiară cu fruntașii din orașele prin care a trecut, vorbește apoi despre influența Archiducelui în armată și la Curte, spune cum simpatile Alțetei Sale din trecut s'au schimbat și apoi continuă astfel:

Cât a trebuit să se schimbe raportul între Ungaria și Austria, între națiunea maghiară și dinastia de Habsburg, pentru-că Archiducele Albrecht se demonstreze pretutindenea cu limba maghiară, exprimându-și mulțumirea cu cele-ce a vădut! La bîtrânețe sentimentele se schimbă mai greu, și dacă cu toate aceste Archiducele Albrecht arată simpatii neobiceșuite pentru Ma-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Casa vechilor Romani.

— Schiță —

de

E. Eckstein.

(Urmare și fine.)

În casele fruntașilor romani erau adese mai multe perystile unul lîngă altul; cu cel din urmă era împreunat une-ori un parc, retezat tocmai în felul estetice grădinăresc din Versailles și împodobit fără grație cu merisori și cipreși ciunțiți. Aceasta era partea cea mai slabă în căsnicia romană. Denaturarea în domeniul horticulturii era o boală generală, ceea-ce se vede tocmai din tonul iritat, în care unii poeți romani, — Horațiu, Propert, Juvenal, — predică reîntorcerea la natură nefalsificată....

Am înțeles acum topografice amîndouă punctele principale ale casei romane, atriu și perystilul. În giurul acestor două localități se află adevăratele odăi, căci și dacă atriu, mai ales pe timpul împăraților, este salonul de primire, totuși îi lipsește criteriul esențial pentru noi în noțiunea odăii, camerii și salonului: coperișul închis.

Să privim întîiu lucrurile cele mai mentuanoase, odăile de dormit și de mîncare.

Odăile de dormit (cubicula), judecate după măsura noastră modernă, sînt mici și

simple. Unele au ferestri, care se închid cu jaluții de lemn; altele primesc lumina și aerul numai pe ușe. Paturile sînt de bronz, unele sînt compuse din cărămidă clădită până la înălțime de două urme și sînt acoperite cu covora de lână groasă, preste care apoi sînt întinse altele mai subțiri (tarentine) și drapate cu grație.

O parte a odăii de dormit zace lîngă atriu, altă parte lîngă perystil. Localitățile de mîncare („triclinia“, numite așa dela sofalele dintr'însele destinate tot pentru cîte trei persoane) sînt lîngă perystil. Lui Publiu Metell îi place, dacă se pune la masă, să-și odichnească privirile pe pajiste și pe tarla de flori din curte.

Tricliniul cel mic este destinat numai pentru familie. Aici mănâncă Publiu Metell, când mănâncă în cel mai restrîns cerc „la Publiu Metell“, ceea-ce se întîmplă cel mult odată pe săptămână, mai ales la așa numitele „șile fără noroc“, când nu vrea să înceapă nimic, nici să audă nimic și nici să povestească nimic, ca să nu supere pe șa. Tablouri prețioase ce reprezintă fructe și animale strălucesc *al fresco* în fundul roșu, numit de noi „pompeian“. Coperișul înfățișează în perspectivă ingenioasă o groță plăcută, acoperită cu mușchiu și înscusă de iederă, ca și locuința nimfei Egeria. Cele trei sofale cu picioarele lor compacte de leu sînt înșirate lîngă-olaltă în unghiu drept în giurul mesei

de bronz, care totdeauna înainte de mîncare este împodobită cu flori și coroane și cu tot felul de vase prețioase de aur, argint și Feldspat de culoare olăită (murrha). Lîngă păreți stau două mese lungi, pe care tranșorii (scissors) desfac mîncările, ca după aceea, puse pe felii de pâne, să le presente respectuos mesenilor. După-ce bucata e dusă la gură, felia de pâne sboară sub masă.

Salele mai mari de mîncare sînt în parte „tricliniile“ propriu dîse, adică astfel de odăi, care sînt întocmite exclusiv pentru dejunuri și dineuri, în parte așa dîși oeci, sale de paradă, care servesc totdeodată și altfel societății, ca la producțiuni poetice sau reprezentări musicale-mimice și așa mai încolo.

Adevăratele localități de conversațiune sînt așa numitele „exhedrae“, saloane lungurețe, la capete rotunțite, provădute cu bănci lîngă părete și bogat ornate cu scaune și sofale lungi. Une-ori se găsesc în exhedra așa numite signata, adică canapele în formă de S, care dealteum au loc mai mult în odaia de mîncare. Forma vechie a lui S. grecesc (sigma) era ca a latiniului C mare. Canapeaua în formă de sigma încungiuură așadar' de amîndouă părțile masa pusă înainte-î.

Pentru completarea lucrului se mai amintesc scaldătorea (balneum), capela casei (lararium sau sacrarium) și biblioteca, care la Romani, — deși lipsia tiparul, — era de regulă mai bogată decât a cetățenilor noștri

în termin de mijloc. Era lucru de bon-ton a avé laolaltă nu numai operele clasicilor vechi greci și latini, ci și publicațiunile contimporane cât mai complete, și pe deasupra a și ceti cărțile care le cumpărau, o împregiurare ce poate fi accentuată cu oare-care tărie. Împrumutătorii, cărora le venia mai ieftin și mai comod a cere fără genă noutățile literare dela autor, erau negreșit deja în Roma cea vechie, însă erau desprețuiți de societatea cea bună și luați în bătaie de joc decătără autori.... Cărțile vechi romane nu erau legate, ci înfășurate în giurul unui drug și păstrate în tocure, — cel puțin cele mai bune, — acesta este fără îndoială un lucru cunoscut cetitorilor. Îmulțirea se făcea prin dictat; un sclav dicta și câteva sute scriau. În modul acesta a rezultat un șir de greșeli de auz, dintre care unele s'au moștenit până în manuscrisele ajunse la noi.

Odăile sclavilor (cellae servorum) se află parte în catul de jos în localități mai din dos, parte în catul de sus.

Lîngă culină (culina sau coquina) se află o brutărie specială (pistrinum), unde se și măcina. Brutăriile publice din timpurile de mai târziu coceau numai pentru poporul de rînd; oameni distinși porunciau acasă la ei sclavilor să facă pâne, cozonaci ș. c. l.

Casa vechilor Romani mai avea și multe camere de provisiuni (cellae penariae). Aceste se aflau parte în parter, lîngă culină, parte sub pămînt, cum sînt pivnițele noastre. Aici

se păstrau mari cantități de fructe, ulei și mai ales vin. Dacă nu am scî din scriitorii latini, săpăturile din Pompei ni-ar da dovezi de opulența unei astfel de pivnițe vechi romane.

O localitate plină de farmec are casa romană în coperișul seu. Coperișul acesta în cele mai multe casuri este o grădînă mirositoare. Plană și presărată cu țîrînă, are o vedere pitorească cu florile ei, cu tufșurile, cu vița de viie.

În sfîrșit mai amintesc ceva în general despre tavan, păreți și podeală.

Tavane netede, cum erau în tricliniile cele mici, de care a fost vorbă mai sus, nu erau nici-decum atât de comune ca cele casetate. Cassette, cum scim, se numesc în arhitectură acele mici adîncături pătrate ce se nasc prin încrucișarea unui șir paralel de grinzi cu alt șir pus de-a curmezișul, în forma unei mregi. Aceste adîncături se numiau în vechimea romană „lacunaria“ sau „laquearia“; un artist anume (laquearius) era încredințat cu decorațiunea lor; stuc, aur, picturi serviau pentru o decorațiune elegantă.

Păreții erau parte zugrăviți, parte acoperiți cu lespezi de marmură, în unele casuri chiar și cu lespezi de metal.

În casa de aur a lui Nero pe muntele Esquilin acoperemîntul păreților era de aur. În alte locuri s'au desgropat odăi cu acoperemînt de argint greu.

ghiari, apoi aceasta trebuie să aibă o cauză importantă. Ne înșelăm oare, când credem, că Archiducele Albrecht a înțeles, că interesele dinastiei de Habsburg pretind, ca ea să intre în armonie internă cu națiunea maghiară, nu numai în persoana celui mai constituțional Rege și a veneratei și iubitei Regine, ci și prin aceea, ca domni Archiduci să recunoască odată, că cea mai tare garanție pentru viitorul dinastiei de Habsburg este spriginul vitejesc al națiunii maghiare? Această credință o va întârzi și recunoașterea slăbiciunii austriace, pe care oamenii de stat din Viena și mai ales Curtea o simt destul de penibil. Dar' poate de o influență și mai hotărâtoare va fi fost pentru Archiducele Albrecht recunoașterea pericolului externe, care amenință această monarhie, și faptul, că ear' Ungaria și națiunea maghiară sunt chemate în prima linie să susțină dinastia și monarhia.

Ear' Ungaria este în stare și este gata să o facă, dacă nu-și vedea amenințată de Austria drepturile constituționale și naționalitatea, și dacă mai ales poate, fi sigură, că Archiducii dinastiei de Habsburg înțeleg odată, că sunt și Archiduci reg-unguresci. Ear' din aceea că sunt și Archiduci reg-ung. rezultă în mod logic, că dacă în Austria sunt Germani, dinastia în Ungaria are să fie maghiară, nu numai în șeful ei și în familia palatului Iosif, ci în fiecare membru al său.

Credem, că pericolul de război din Ost a cauzat călătoria Archiducelui Albrecht în Ungaria-de-Sud. El a trebuit să vadă Transilvania, cum trebuie să fie apărata, când va fi atacată; Ungaria-de-sus, care este în vecinătatea Galiției, a trebuit să o vadă pentru a constata, că în cas de mobilizare putere-ar fi duse trupele destul de iute pe câmpul de luptă.

Și Archiducele Albrecht a putut duce Maiestății Sale șirea, că regimentele unguresci, infanterie și cavalerie, sunt excelente. Asta a exprimat-o în Mișcolț, în Seghedin și pretutindenea, unde a fost. Armata este înarmată ca nici-o dată și perfect instruită, ca să se poată măsura cu ori-care armată. Dacă conducerea este bună, am pute spera, că vom învinge cu armata noastră.

Dar' cu cât mai mare ar fi însușirea Maghiarilor, dacă Archiducele Albrecht ar fi vorbit maghiaresc, nu numai cu episcopii, comiți-supremi și primarii, ci și-ar fi exprimat și mulțumirea cu trupele unguresci în limba maghiară. Cu privire la legea militară și desbaterea ei, Archiducele Albrecht de bună-seamă nu este de părerea noastră. Dar' această desbatere a putut convinge pe fiecare, că pe națiune o doare mai mult exilarea limbii maghiare din armată. Noi am fi auzit bucuroși din gura Archiducelui, că limba maghiară nu este exilată, că El onorează în patria noastră regimentele unguresci cu alocațiuni maghiare. Și dacă ici colo ar fi adresat și ofițerilor câte un cuvânt maghiar, aceasta ar fi avut un efect împănător și stimulator, pentru că nu s'ar fi părut, că ceea-ce este civil este maghiar și ce este militar este german. Așteptăm și aceea, că va veni timpul, când prejudeciile contra limbii maghiare vor dispărea în armată și în cercurile normative.

Atât de departe n'am ajuns încă, dar' cu toate acestea, că Archiducele Albrecht pune pond pe simpatia Maghiarilor, este un fenomen mult promițător, că dinastia va observa o politică maghiarofilă, nu numai Regele, ci și familia și Curtea Sa.

Padimentul nu era nici-o dată podit sau parchetat, ci consista din pardoseală sau din lespezi de marmură, dela cea mai simplă până la cea mai luxoasă. Padimentul cel mai prețios era „pavimentum musivum“, mozaica.

În totalitatea sa casa romană era în faptă o casă pentru locuitorii ei, și nu o casă pentru lume.

Nu cocheta, ba își neglijă chiar exteriorul său, pentru că internul se și-l desfășura cu atât mai amabil și mai încântător, asemenea femeii iubitoare, care nu vrea să fie pentru nimenea frumoasă, decât pentru bărbatul său. Dacă așadar strada romană, întrucât nu luăm în considerare edificiile publice, templurile, basilicele, producea netăgăduit un efect mai puțin pitoresc decât strada modernă, apoi căminul roman ca atare înțrecea cu mult pe cel modern. Firesc, nu se poate pricepe, de ce oare casa aceasta drăgălașă romană trebuia să înfățișeze în afară un aspect atât de neregulat, neglijat și puțin pitoresc, căci după părerea noastră, puteau foarte bine să facă una, țără să lase pe cecalaltă; dacă însă acum ar fi vorba să se aleagă una din aceste două, considerând trebuința bine înțeleasă, nu mai încapă nici o îndoială, că gustul vechilor Romani a hotărât foarte cuminte. „Far figura“ al Italienilor de azi a se arăta, nu zăcea pe atunci în caracterul național, cu toată predilecțiunea pronunțată pentru lux și pompă, a se

Ear' Archiducele Albrecht, când a raportat Regelui despre cele-ce a vădut în Ungaria, a putut să-și exprime mulțumirea nu numai cu regimentele unguresci, ci și față de atitudinea leală a popoarelor, pe care atât de ușor le pot câștiga Habsburgii, dacă vorbesc către ele așa cum înțelege Maghiarul. Înțeleagă aceasta și Archiducii ceialalți.

Vom reveni.

Procesul de presă al „Luminătorului“.

Reproducem din „Luminătorul“ excelenta vorbire de apărare a dlui Coriolan Brediceanu, rostită în calitate de apărător al dlui I. V. Bărcianu înaintea juraților din Arad la 31 Iulie 1889:

Onorabil trib. reg. ca județ de presă! Preaestimăți domni jurați!

Procurorul de stat a strigat: să se pedepsească! Să se pedepsească! strigă și eu. Să se pedepsească acela, care a comis ceea-ce a afirmat procurorul reg., să se pedepsească cel-ce a revoltat, care a provocat la revoluțiune, să se pedepsească care a îndemnat la rumpere, să se pedepsească, căci este vrednic de pedeapsă. Însă să nu se pedepsească și nu se va pedepsi clientul meu, căci n'a agitat, n'a comis revoltare, fiindcă în articolul incriminați nu se poate găsi nici provocare la revoluțiune, nici îndemnare la rumpere. În acuză înzadar am căutat fapte pozitive, care chiar și numai la aparență ar spriginii acuză. N'am putut găsi; și astfel scrutând, imi picară în minte cuvintele lui Fr. Deák scrise baronului Wesselényi: „Această națiune nici-când nu se va pute smulge din mistuitoarele lanțuri ale prejudeciilor“.

Prejudeciul a dat naștere acuzei, prejudeciul e toată motivarea. Temeiul prejudeciului este o idee; procurorul reg. nu numește ideea, însă ea se cuprinde în fiecare cuvânt al motivării acuzei.

Acea idee este: Ideea de stat maghiar, în înțelesul cărei Ungaria nu poate fi independentă și tare, constituționalismul nu poate fi asigurat până când tot nervul ei nu e maghiar, ceea-ce este deopotrivă cu maghiarizarea generală. De această idee se isbește orice postulatul al naționalităților, această idee într'atâta înfrunzează asupra fiecărei mișcări a vieții publice, încât se amestecă în toate, pune mâna pe toate și răstoarnă tot ce la aparență 'i-se pune în cale și întănece sentimentul public.

Întunecarea sentimentului public este leagăna prejudeciului și consecința acestuia este persecuțiunea politică.

Noi cerem dreptate, dreptate curată și liberă de orice preocupățiune cerem noi, avem drept să cerem aceasta și e datorința civică a D-Voastre să ne faceți dreptate.

În numele sempernei dreptăți fire-are oare cu puțință a condamna pe clientul meu pentru agitațiune pe baza celor doi articoli incriminați, în care nu se găsește provocare la comiterea nici unui fel de ilegalități, ori-cât de larg se fie conceput „agitațiune“; cu puțință este oare a declara de vinovat pe clientul meu, care în cei doi articoli admoniază la „pace“, la cultivarea „bunavoinței“, îndeamnă la respectarea legilor, sau doară pentru-că glorifică idealul revoluțiunii franceze din anul 1789? Nu se poate, căci atunci cugetarea liberă, sentimentul pentru libertate încă ar fi oprite și demne de pedeapsă; — sau doară numai pentru aceea, pentru-că „s'a manifestat într-o foaie redactată românească“?

păuni fără-ca adevă dindărăt să fie ceva. Vederea unei case moderne a clasei de mijloc mai modeste ar fi făcut pe Roman să suridă sarcastic sau să deie din umeri cu compătimire. Aceste localități elegante pe dinainte, aceste „saloane“ și „bune odăi“ pe partea vizibilă și netăgănită și restrângerea în tot locul, unde nu poate străbate ochiul vizitatorului, — nu, Romanul ar fi lăpădat modul acesta de a edifica, ca pe un lucru barbar; căci plăcerea existenței o prețuia mai mult decât aparența acestei plăceri cumpărată cu sacrificii.

H.

Frații-de-cruce.

— Poveste. —

De

T. S. Magier.

Au fost, dragii moșului, pe vremea când tata moșului meu era încă prunc rău, în satul nostru, se dice, doi vecini buni. Dar' precă erau ei de buni și și-ar fi ajutat bucuroși unul altuia la necazurile lor, pe atâtea erau ei de săraci și lipiți pământului.

Avere n'aveau ca în palmă, ci trăiau muncind din greu la alții în holdă, cât ține drăguța de din de vară. N'aveau altă moșie, decât câte o biată hurubă de casă, în care guera vântul earna prin pod, ca și în pădure. Cu o vorbă, n'aveau alta, decât sufletul în oase. Adică deu să nu mințese,

Dreptatea este bunul fiecărui cetățean; unuia a face și a nu face altuia dreptate nu se poate, deci a declara de „agitațiune“ cuprinsul unui articol, pentru-că acela s'a publicat în limba română, și a privilegia cu nepedepsire un articol tot cu același cuprins, pentru-că a apărut în limba maghiară sau germană, aceasta este nedreptate.

Acusa susține, că cele cuprinse în cei doi articoli incriminați „sunt în stare a agita pe Români la ură contra Maghiarilor.“

Că „nu sunt în stare“, se vede împede din rezultat; sau cu puțință este procurorului de stat a prezenta măcar pe un unic Român, în care cuprinsul acelor articoli ar fi stîrnit ura contra Maghiarilor; sau e în stare dl procuror de stat a ne spune o faptă întemplată dela aparența acelor articoli încoace, prin care Români și-ar fi manifestat ura lor contra Maghiarilor?

Resultat nu e, deci despre agitațiune sau despre încercare de agitațiune nici vorbă nu poate fi, cu atât mai puțin, că în nici unul din articoli incriminați nu este nici amintire de națiunea maghiară, căci în aceia nu se învinovătesc națiunea maghiară nici cu despoziare de drepturi, nici cu apăsare; nu se vătămă constituțiunea ungara, nu se găsește ațitare la ură, nici provocare către Români de a ură națiunea maghiară, ceea-ce nici n'a fost voință, sau simțire, sau intențiunea clientului meu. Aceste se ved din întreg cuprinsul articolilor; deci se analizăm părțile singuraticale ale articolilor, așa precum fură înșirate decătră procurorul de stat în acuză.

Articolul întâiu, „Nascerea Domnului“, conține din pricina sărbătorii Crăciunului o revizuire asupra anului trecut și în partea sa cea mai mare ilustrează starea politică a Europei întregi.

„Popoarele gem sub apăsarea sarcinilor publice; cu lacrimi de durere în ochi privesc la vitele lor flămânde și tremurânde; alții cu inima sfâșiată se despart de vetrele lor străbune, luând lumea în cap, pentru-ca în alte țeri și sub alte stăpâniri străine se-și afle o existență mai bună; alții gem prin temnițe, pentru-că au avut cutezanța de a-și apăra viețile ori averile atacate pe nedrept din partea organelor statului.“

Audit-au domni jurați în aceste rânduri amintindu-se națiunea maghiară sau poporul român? Ear' cuvântul „popoare“ nu este oare cumulativ și nu se înțeleg oare toate popoarele Europei și nu se caracterizează oare starea tuturor popoarelor cu ocaziunea sărbătorii universale a Crăciunului?

Tot astfel este și pasagiul al doilea din articolul întâiu:

„Pacea, de care ne bucurăm noi astăzi, nu e pacea angerească, sau cerească, sau creștinească, ci este o pace păgânească, lipsită de suflet și de inimă omenească. Ea este o dictatură despotică și nemiloasă, cu multe milioane de baionete obrudată bietelor popoare suferinde; e o pace ce pretinde imperativ dela cetățeanul îndreptățit spre viață și existență, ca să-și calce voința și sentimentele, să-și musce buzele și inima, să renunțe necondiționat la cele firești, să se supună poftelor și fărâdelegilor mai marilor, să vadă cu ochii lotriile altora, rățările și abuzurile, dar' — să tacă tăcerea pescelui și să sufere toate, ba încă să mai și respecte pe cei abuzivi, să se închine lor, aducându-le daruri: „aur, smirnă, tămâie și — sânge“.

Este doară în aceste rânduri ale articolului întâiu vorba despre Maghiari și Români? Sau doară ângerii, pacea angerească, pacea cerească, pacea creștinească sunt numai maghiare și românești?

mai aveau ei prelungă toată sărăcia lor câte un pruncuț, care cât ținea ziua nu se mai despărțeau de lungă-olaltă, ci își petreceau și se jucau tot împreună și se aveau bine ca doi frați.

Dar' veți, bag-seamă așa a lăsat Dumneșu, că se se mai întemple și câte o nevoie între oameni. Trimise Dumneșu adevă o holeră grozavă în lume, încât muriau, muriau oamenii șireag. Cât e ziua, nu mai încetau clopotele prin turnurile bisericilor, ear' popii nu mai puneau jos patrafrul dela grumazi...

Murise și vecinii noștri cei buni, ear' pruncuții lor rămăseră singuri singurei în lume, orfani ca vai de ei.

Bucur era de nouă ani, ear' Lae de opt ani. Vădându-se ei rămași în lume fără nici un sprigin, lăsați numai în voia lui Dumneșu; mult se tânguiau și-și sparseră capul, că de ce se se apuce, ca să nu rămână necăpătuți pe uliță, spre greutatea oamenilor.

În urmă dize Bucur: „Scii tu ce 'mi-am tras eu de seamă, Lae, să ne prindem noi frați-de-cruce, să jurăm credință unul altuia, să ne iubim și să nu ne părăsim unul pe altul în toată viața noastră. Să lucrăm ce putem și noi și să ne dăm după învățătură, că doară se va îngriji Dumneșu sfântul și de noi.“

„Foarte bine ai gândit“, răspunse Lae, „eu mă învoiesc și mă jur înaintea lui Dumneșu să fac așa cum îți tu.“

Aceste numiri generale tocmai exclud caracterul național al celor dize.

Expresiunile la aparență vătămătoare din acele pasaje, precum: „călcarea voinței, să se supună poftelor mai marilor, să vadă cu ochii lotriile altora“, nu sună la adresa națiunii maghiare, ci sunt îndreptate asupra sistemului de guvernare, și nici aceea nu este expres spus, că acele epitete se referesc la guvernul patriei noastre.

Dacă însă domnul procuror de stat vrea să le referească asupra sistemului de guvernare a patriei noastre, atunci apoi să cetim articolul de Crăciun, alăturat protocolului investigații prealabile, care articol 'la publicat contele Apponyi Albert în foaia „Budapester Tagblatt“; un pasagiul al celui articol sună astfel: „Să primim acum special la patria noastră; aici stăpânește doară pace, nici o răsuflare nu se mișcă, mărginita minte a supusului gustă în toată tigna binecuvântările unui regim de aproape 13 ani; cetățeanul acestor țeri privesc plin de respect la fâșpân-ii sei, care dispun de mandate de deputați, ofiții și diplome nobilitare; el preamăresce blândul ochiu al controlorului guvernului, care se închină față cu nenumăratele defraudățiuni și manipulații ușoare cu bani străini“.

Aceste sunt cu mult mai aspre decât cele cuprinse în pasagiul al doilea al articolului întâiu incriminat, și în articolul lui Apponyi neîncetat se vorbește de: „manipulațiuni de satrapi“ și băjbăe de asemenea expresiuni scandalizatoare; cu toate aceste contele Apponyi nu 'i-s'a intentat proces pentru agitațiune contra constituțiunii. Și cum se încheie amintitul articol al contelui Apponyi? Se încheie cu provocarea: „Deșteaptă-te!“

Însă de, dacă clientul meu ar fi încheiat articolul său cu cuvântul: „Deșteaptă-te!“ atunci dl procuror deja ar fi auzit sunând trimbițele de război și pocniturile pușcilor. (Iaritate generală). De ce? Pentru-că „Deșteaptă-te!“ este cuvânt revoluționar, ear' „Erwache“ înseamnă numai scularea de dimineată comună. (Iaritate generală).

Articolul lui Apponyi a fost numai o probă a diaristice germane, cum se atacă sistemul de guvernare.

Însă dacă poftiți, vă pot servi cu probe, cum atacă foile maghiare, și nici nu citez pe „Függetlenség“ și alte asemenea foi timbrate de excentrice, ci o foaie asemenea serioasă, cum este și „Bpester Tagblatt“, d. e. Nr. 25 din 1885 al lui „Egyetértés“. Referitor la nemulțumirea universală, la cazul cu steagul în Zagabria și la tendența pauslavă și națională a „omladinei“, aceea foaie scrie din cuvânt în cuvânt aceste: „Motivul agitațiunii este simplu: ațitarea națională era deja aproape amorțită, însă administrațiunea coruptă a guvernului Tisza și sistemul său de dare despoietor a înviat ear' acea agitațiune.“

(Va urma.)

CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul s'a îndurat Preaștrii a dăru din cassetta Sa privată 150 fl. pentru biserica gr-cat. din Chirva.

Principesa de Coroană veduva Stefanian a cercetat în 7 a. l. c., — precum se scrie din Haag, — orașul Harlem, dorind a cunoaște toate edificiile demne de vădut din acel oraș. Seară în aceeași zi s'a reînțors la Zandvoort.

Museul istoric al Curții din Viena a fost deschis în 10 a. l. c. prin Maiestatea Sa Monarchul, în prezența mai multor notabilități vieneze și a mai multor reprezentanți din lumea științelor.

*

„Bine“, dize Bucur, „așa se ne ajute Dumneșu, precum ne vom fi jurămîntul, nu-mai una am încă să-ți mai spun. Eu sunt mai bătrîn decât tine cu un an și pricep mai bine decât tine treburile lumii, tu vei trebui să primesci sfaturile mele, ca ale celui mai bătrîn“.

„Și la aceasta mă învoiesc“, răspunse Lae, „Dumneșu se ne poarte de grije.“

Preste două săptămîni, când se începură școalele în sat, pe cei doi frați-de-cruce îi vedem la școală. În timpul liber, amîndoi lucrau pe la toți oamenii din sat tot felul de lucru ce puteau ei lucra; dar' dela școală nu smintiau ei nici o zi.

Astfel trecură zilele, săptămînile, luni după luni, ani după ani, și când se împliniră zece ani, frații-de-cruce erau în școalele cele mari. Sciau toate învățăturile ce trebuie să le scie un om învățat din lume. Acuma aveau să-și aleagă alte școale mai mari, ca să se facă ceva dirigători din dinșii. Lae învățase foarte bine prin școale, încât îi merse veste prin tot ținutul, ear' Bucur era mai greu la cap, încât abia se putea ține cu învățătura de Lae. Lui 'i-se și urise de școală, deci după-ce gătară cele opt școale mari, dize cătră Lae: „Audi tu, Lae, eu m'am gândit, ca să nu mai mergem noi pe la alte școale, ci cu învățătura câtă avem să ne dăm cătane, ca și acolo vom ajunge noi la slujbă bună“. Lae tare se supără de vorbele lui și se silia în tot modul să-l îndemne ca să se lapede de gândul de

Supușii ungari în București. Ministrul nostru de interne Geza Teleki a adresat tuturor municipiilor o circulară, în care le aduce la cunoștință, că poliția din București are de cuget să alunge preste graniță pe supușii ungari, care trăiesc fără ocupațiune și n'au pasaport în ordine anumită în București. Consulatul ungar din capitala României s'a adresat deci ministerului regesc ung. de interne, ca să-i dea informațiuni asupra relațiilor acelor supuși ungari din București, și dela aceste informațiuni va depinde expulsarea lor ori îngăduirea de a trăi și mai departe în București. Ministerul face atente pe municipii în ceea-ce privesc culegerea de informațiuni, deoarece în București trăiesc foarte mulți supuși ungari, care au fugit de asentări și de serviciul militar, și asupra acestora ministerul atrage mai cu deosebire atențiunea municipiilor.

O direcțiune financiară în Bistrița. O comisiune a orașului Bistrița, sub conducerea comitetului-suprem Băntffy, a fost primită dîlele aceste în audiență de ministrul noștru de finance Wekerle. Comisiunea a cerut înființarea unei direcțiuni financiare pentru comitatul Bistrița—Năsăud cu reședința în Bistrița. Ministrul a răspuns, că de sigur și acest comitat va avea o direcțiune financiară mai târziu, deoarece planul ministrului a fost ca fiecare comitat să-și aibă direcțiunea sa financiară. Dar' acest lucru nu s'a putut împlini, din cauză că ministrul n'a aflat personal destul. Cel mult însă în decurs de 2 ani se va face o organizație definitivă a direcțiunilor financiare, și atunci toate comitetele vor avea direcțiune lor financiară.

Consumul de țigări. S'a împlinit anul decăd au fost ridicate prețurile tutunului. Și a câștigat statul oare în anul acesta cu monopolul de tutun? Să vedem. Raportul departamentului statistic al ministerului de comerț arată, că dela 1 August 1888 până la 1 August 1889 s'au consumat în Ungaria 1.588,081.365 țigări, mai puțin decă cu 177 milioane țigări decă în alți ani în același interval. Consumul țigaretelor a crescut însă cu 194 milioane. Consumul unui soi de tutun a crescut, al altui soi a scădut. Dar' preste tot consumul a scădut. Toate venitele statului din tutun au fost de 76,556.150 fl., mai puțin decă în alți ani cu 709.716 fl.

Afacerea lui Melchior Farkas. Ieri a plecat din închisoare băiata Margareta dimpreună cu soru-sa Elisabeta și apărătorul doamnei Telkessy, avocatul Dr. F&y. Judele de instrucție a declarat, că el nu mai are nimic de a face cu băiata. Avocatul Dr. F&y avea să plece astăzi cu surorile Telkessy la Seghedin, ca să ceară dela tribunalul de acolo ridicarea sequestrului averilor imobile ale doamnei Telkessy.

Petrecere de vară în Turda. Inteligența română din Turda și giur invita la petrecerea de vară ce se va arangia Marți în 27 August st. n. a. c. în sala casinei din loc. Venitul e destinat în favorul „Societății de lectură a femeilor rom. din Turda și giur“. Turda, în 8 August 1889. Pentru comitetul arangiator: Iuliu C. Vlăduț, președinte; Dna. Victoria Mesaroș, casieră. Vasiliu R. Ramonțai, secretar; Petru Marin, controlor. Prețul intrării: de persoană 1 fl., de familie până la 3 persoane 2 fl., preste 3 persoane de fiecare câte 1 fl., v. a. În decursul pauzei se vor juca jocurile naționale „Călugerul“ și „Bătuta“. Începutul la 7 oare seara. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe lăcristică. N. B.: Prevederea cu victuale e concretă unui hotelier din loc. Toți acei p. t. domni, care din întemplant n'au primit invitare specială, să binevoiescă a se considera prin aceasta ca invitați.

Ciângăii la Deva. În afacerea colonizării Ciângăilor la Deva a venit zilele aceste un trimis al ministerului de finance, Vincențiu Moritz, consilier de secție, ca să cumpere pământurile de plug câte sunt de lipsă pentru familiile de Ciângăi. Colonizarea are să se facă cu toată graba.

*

cătănie, dar' toate fură înzadar, căci nu-l putu îndupleca, ci trebuia să asculte de el, fiindcă era mai bătrîn și așa le era vorba.

Se făcură cătane. Lae și aici, tocmai ca și la școale, se purta și învăța foarte bine; ear' Bucur numai cu mare trudă putea învăța mustră și deprinderile cu pușca. Astfel, precăd se împliniră cinci ani de slujbă, Lae avansase prin toate gradurile cătănesci și acum se făcuse general; ear' Bucur era numai cătană de rînd.

Se topia bietul Bucur de necaz, că ce cap greu poate avé, de el cu atâtea învățătură nu mai poate deloc da înainte. În urmă se hotărî să părăsească și cătania și dize și cătră Lae să se mulțumească de slujbă și vor pleca în lume să-și cercce alt noroc. Pe bietul Lae îl ajunseră vorbele lui Bucur ca și trăsnetul. Cum se-și lase el slujba de general, ca și-care în toată lumea nu va mai pute căpeta alta. Se puse cu vorbe frumoase și cu rugămintă prelungă Bucur, ca să nu-l silească să-și peară norocul. Îi făgădui, că și pe el îl va trece prin rangurile cătănesci și-l va face căpitan, căci acum ca general are putere să-l facă. Dar' bate tu toaca la urechia surdului!... Bucur nu vrea să audă nimic și-i spunea mereu să-l asculte, că așa s'a jurat înaintea lui D-deu, și dacă își va călca jurămîntul va fi om fără cînste și fără noroc.

(Va urma.)

Nr. 1840/1889.

[760] 1—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza concluderii corpului reprezentativ din 4/VIII a. c. se va ține în cancelaria comunală o licitațiune pentru exarândarea morilor și muniilor comunale pe perioada următor: 1890, 1891 și 1892, la 22 Septembrie a. c., 9 oare a. m. c. l. nou. Condițiunile stau spre vedere publică în cancelaria comunală în oarele oficiale până la ziua de licitațiune.

Reșinari, 12 August 1889.

Primăria comunală.

Nr. 556/1889.

[769] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător-dirigent la școala reunită grădinițescă din Cugier, comitatul Hunedoarei, cu un salariu anual de 350 fl. v. a., apoi cuartir și lemne de foc, prin aceasta cu termenul până la 22 August st. n. a. c. se exerce concurs.

Reflecții au să-și trimită cererile, instruite cu diploma de calificare, precum și cu alte documente necesare la

Comitetul administrator de fondul și școalele fostilor grădinițari din regimentul rom. I. la Sibiu.

Se caută o

[758] 3—3

Bucătăreasă

de caracter solid.

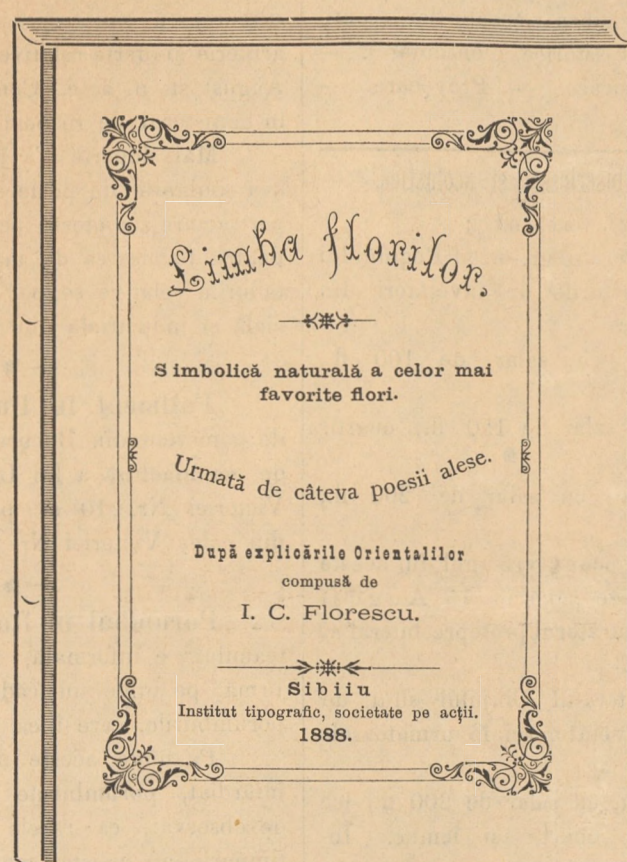
Informațiuni mai de aproape se primesc în termen de 10 zile strada podului (Brückengasse) Nr. 7.

[666] 26—50

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

recomandă ca foarte potrivit

CADOU DE SUVENIRE.

În legătură de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.
Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 5 cr. v. a. de exemplar.

P. T.

Recomand

depoziția mea de ghetă

de stradă, călătorie și salon

și îmi permit a atrage atențiunea asupra celor mai **noue ghetă** (specialități vieneză), precum și asupra celui mai mare asortiment de **ghetă bărbătești, femeiești și de băieți** cu cele mai ieftine prețuri.

Comandă din afară cu rambursă; în cas că nu convine, marfa se primește înapoi.

Totodată atrag atențiunea asupra **neintrecutei mele alifii de bătători** și asupra **excelentei alifii de degerături.**

M. Bachholzky.

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 24.

[625] 83—52

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIU

recomandă:

Articulul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articulul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articulul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**” Diar beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, povești, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestii literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretinderea, precum și a celorlalte populațiuni din patrie și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate născute a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„**Preotul Român.**” Diar bisericesc, școlastic și literar — cu ilustrațiuni. Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestia multe de predici pe Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebreale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferența celor din sfera bisericească, școlastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. —

Tot de acolo se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, înverdită și apretată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I., II. și III. Prețul broș. I., II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela școală sau învățători pentru popor. culese din diarul unui școlar, de Dr. George Popa. — Opu acestă, pentru povăturile lui valoroase, are se ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diar de școală ce și-l făcuse ca elev de anul I. al școlii populare superioare din Câmpeni, va se dăca precând era în al 4-lea an de școală. În acest diar se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din școală, cât și afară de școală, o colecțiune bogată de diferite povătuiri primite dela învățătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religioasă, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitolele despre fum, despre curățirea trupului etc, ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsească din nici o bibliotecă populară românească. Opu cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea noilei: „Idealul perdut” — de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa-lele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoară, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și violele, poezii populare, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puiei ei de aur. Studii archeologice de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca „Săteanului Român.” Cartea III., IV. Cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei.” Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete, din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasile Gr. Borogvan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru școalele populare, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandul. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai recomanda acest nou produs al d-sale. Clerul român a învățat a-i apretul scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, având o notiță istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 2 fl.

Cuvântări funebreale și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde:

8 cuvântări acomodare pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întâmplare în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însă mai speciale de moarte, 4 la înmormântarea oamenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela muier; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinți; 6. — ale fratelui sau surorii dela frații și surori; 7. — ale nepoților dela moși, moașe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoților dela unchi și mătușe; 9. — dela neamuri și consăngeni mai depărtați; 10. — dela consoți de aceeași ocupațiune; 11. dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebreale și iertăciuni lucrate amănunțat tuturor cerințelor preoților fungente la casuri funebreale. — Prețul unui exemplar expedit franco e 2 fl.

Cuvântări bisericesci. Tomul III., scris de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se extinde pe 12 coale 8° mare. — Prețul unui exemplar expedit franco e 1 fl.

Oriental catolic sau concordantele tradițiunii, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericii și se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opu acesta a fost recensat favoritor și lăudat și de foile străine. — Prețul unui exemplar expedit franco e numai 1 fl. 50 cr.

Rezultatele filosofiei sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frappotti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodată ca premiu pentru cei-ce absolvă școala populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr. exemplarul expedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catehetică și metodică în seminarul archidiecezan din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o lucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele redate de relațiunile și lipsele băieților nostri, ear' ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Această scriere are să fie un îndreptar în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală ce au să o deie micilor băieți. — Prețul unui exemplar din acest op, care poartă clausula apro-

bării Preașen. ordinariat metropolitan din Blaj și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poezii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr.

Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele aceluia sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroh gr.-cat. și asesor consistorial. Prețul unui exemplar cu porto-francat e 40 cr.

Catechese pentru pruncii școlari din școalele populare. După George Mey, preot în Schwürzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, paroh gr.-cat. în Sat-Șugata, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act. După A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Prețul unui exemplar 10 cr.

Influența mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul unui exemplar 30 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplar expedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui exemplar legat și expedit franco e 15 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Unde se cumpără acțiunile tuturor bancelor române cu prețurile cele mai bune.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.